

Handläggare
Susanne Al-Basri
Telefon: 08 508 03 346

Till
Järva stadsdelsnämnd

Skrivelse angående kunskapsnivåer i svenska språket bland medarbetare inom förskolan (SD)

Svar på skrivelse angående kunskapsnivåer i svenska språket bland medarbetare inom förskolan

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Ghazal Saberian (SD) och Robert Westerlund (SD) har lämnat en skrivning till stadsdelsförvaltningen gällande svenska språket i förskolan. I skrivelsen står det att Sverigedemokraterna (SD) är bekymrade över att det finns medarbetare inom förskolan som inte behärskar det svenska språket tillräckligt väl. I skrivelsen ställs fem frågor till förvaltningen att besvara. Frågorna handlar om förvaltningens syn på den lägsta acceptabla kunskapsnivån i svenska språket för att arbeta inom förskolan, antalet medarbetare med bristande språkkunskaper, planerade åtgärder för att förbättra språkkunskaperna, samt möjligheterna att införa språktester och obligatoriska utbildningsinsatser.

Eftersom förvaltningen inväntar Skolverkets revidering av de allmänna råden för måluppfyllelse i förskolan samt ett förtydligande kring vilka språkkunskaper i svenska som krävs för personalen i förskolan, kan förvaltningen i dagsläget inte fastställa en lägsta acceptabel nivå för språkkunskaper. På grund av detta kan förvaltningen heller inte uppge hur många medarbetare som har otillräckliga kunskaper i svenska. Bedömning av behovet av kompetensutveckling i svenska sker individuellt i samråd mellan medarbetare och rektor. I de fall det blir aktuellt erbjuder förvaltningen medarbetarna möjligheten att ta del av Skolverkets satsning för medarbetare inom förskolan att stärka sin yrkessvenska.

Bakgrund

Ghazal Saberian (SD) och Robert Westerlund (SD) har till Järva stadsdelsnämnd lämnat skrivelsen ”Skrivelse angående svenska språket i förskolan”. Liknande frågor har tidigare behandlats i förskolenämnden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola samt behandlats i samverkan med HR-avdelningen

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sverigedemokraterna (SD) ställer fem frågor i skrivelsen för förvaltningen att besvara. Frågorna är i kursiverad stil, följt av förvaltningens svar.

- 1. Vilken kunskapsnivå i svenska språket (läsa skriva och tala) anser förvaltningen var en acceptabel lägsta nivå för att arbeta inom förskolan?*

Att bedöma kunskapsnivå i svenska språket är komplext. Det saknas allmänna råd och rekommendationer i fråga om vilken kunskapsnivå i svenska språket som är en acceptabel för arbete inom förskolan. Förvaltningen kan därför i dagsläget inte uttala sig om en acceptabel lägsta nivå. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att revidera de allmänna råden för måluppfyllelse i förskolan och förtydliga vilka kunskaper i svenska som personalen i förskolan ska ha. Förvaltningen inväntar revideringen.

- 2. Hur många medarbetare inom Järvas förskolor har enligt förvaltningen bristande kunskaper i svenska språket? Om frågan ej kan besvaras planerar förvaltningen i så fall att undersöka hur det förhåller sig?*

Då det i dagsläget saknas en gemensam bedömningsgrund, kan denna fråga inte besvaras på förvaltningsnivå. Kompetensutvecklingsbehov hanteras istället i dialog mellan medarbetare och rektor. Om rektorn bedömer ett behov av kompetensutveckling hos medarbetaren för att fullgöra sitt uppdrag, sker detta genom en dialog och en gemensam överenskommelse. Biträdande rektor gör, i samråd med rektor, en årlig individuell bedömning av medarbetarens behov av kompetenshöjning, exempelvis inom svenska språket, som en del av medarbetarplanen.

- 3. Vad för åtgärder planeras inom förskolan för att höja medarbetarnas kunskapsnivå i svenska språket?*

För att stärka medarbetarnas kompetens i svenska språket har förvaltningen, med stöd av Skolverkets initiativ, påbörjat

utbildningen "Språkutvecklande förskolor," vilken tillhandahålls av Hermods. Utbildningen innefattar, förutom 17 veckoträffar för deltagarna, workshops för handledare och rektorer. Tillfällena för handledare och rektorer ska leda till att säkerställa att förskolan blir en språkutvecklande arbetsplats så att individen kontinuerligt får stöttning i att utveckla svenska språket. På så sätt stärks möjligheten till att utbildningen får den tänka effekten.

Första steget i processen innebär att rektorer, genom kontinuerliga samtal under medarbetarsamtal, gör ett initialt urval av medarbetare som är aktuella för kompetensutveckling i svenska språket. Därefter genomför Hermods-utbildare en språkscanning för att placera medarbetarna i rätt grupp och på rätt nivå. Denna språkscanning använder den Gemensamma europeiska referensramen för språk (GERS), ett internationellt erkänt språkverktyg för att bedöma vuxnas språkkompetens.

Till skillnad från tidigare insatser, som ofta saknade individanpassning, är denna metod mer utformad utifrån medarbetarens behov, genom att placera medarbetarna på rätt nivå och erbjuda en individanpassad utbildning. Medarbetarna blir bättre språkligt rustade och kan därmed bidra till en mer språkutvecklande miljö i förskolan.

I ett längre perspektiv behandlas kompetensutvecklingsinsatser genom en stadsdelsövergripande strategi. Stadsdelsnämnderna och förskolenämnden antog i år dokumentet "Samlad strategi för kompetensförsörjning inom förskolan i Stockholms stad", däribland ingår kompetensutveckling i svenska språket. Antagandet av strategin innebär bland annat att en stadsövergripande aktivitetsplanen tas fram och följs upp av förskoleförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

4. Vilka möjligheter ser förvaltningen att införa språktester vid nyrekrytering av medarbetare inom förskolan?

Språkkunskaper bedöms och undersöks inom ramen för stadens rekryteringsprocess, där intervjumomentet, arbetsprov och referenstagning är verktyg för detta. För att säkerställa att barnen i nämndens förskolor möter pedagoger med rätt kompetens används arbetsprover som ett led i kompetensbaserad rekrytering. Vidare används även urvalsfrågor med stöd av stadens rekryteringssystem, där den arbetssökande skriver i fritext, som ytterligare ett verktyg att utvärdera språkkunskaperna. Språktest utöver detta bedöms inte nödvändigt.

Förvaltningen vill lyfta att förväntan på medarbetarnas språkliga kompetens skiljer sig åt utifrån funktion och uppdrag. Samt att arbetsprovets primära funktion avser ge en bild av den sökandes pedagogiska skicklighet och förutsättningar att utföra uppdraget, där

det svenska språket utgör en del av de nödvändiga förutsättningarna.

5. *Vilka möjligheter ser förvaltningen att befintliga utbildningsinsatser för dem som är i behov av dem blir obligatoriska?*

Förvaltningen ser i dagsläget inga möjligheter att göra befintliga utbildningsinsatser obligatoriska, då det saknas en gemensam bedömningsgrund för att utvärdera behoven hos olika medarbetare. Emellertid ställer rektorer krav på de medarbetare som fått tillsvidareanställning genom lagen om anställningsskydd, det vill säga när visstidsanställning eller vikariat automatiskt övergått till en tillsvidareanställning. I de fallen finns det krav på att medarbetaren ska genomgå nödvändig utbildning för möjligheten att kunna uppfylla det pedagogiska uppdraget.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jessika Von Malmborg
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse angående svenska språket i förskolan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-10-07
Jessika Von Malmborg, Avdelningschef	2024-10-03